

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Fonologia Catalana
Codi	100700
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el qual s'imparteix	Segon Curs
Horari	
Lloc on s'imparteix	Facultat o Escola (l'aula apareixerà als horaris)
Llengües	català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Eulàlia Bonet Alsina
Departament	Filologia Catalana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B11/248
Telèfon (*)	935812361
e-mail	eulalia.bonet@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Eulàlia Bonet Alsina
Departament	Filologia Catalana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B11/248
Telèfon (*)	935812361
e-mail	eulalia.bonet@uab.cat
Horari de tutories	

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

Haver cursat Introducció a la lingüística i Llengua catalana.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura forma part de la matèria obligatòria Llengua catalana: sincronia, que també inclou Lexicologia i semàntica, Sintaxi Catalana, Morfologia Catalana i Fonètica Catalana. L'objectiu principal de l'assignatura és que, en acabar el curs, l'alumne pugui identificar els principals processos fonològics del català i domini les característiques específiques de cada procés. També haurà de poder proposar la forma subjacent de mots simples, mots complexos i seqüències més llargues.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE6. Analitzar les propietats lèxiques, fonètiques, fonològiques, sintàctiques y semàntiques de la llengua actual.

Resultats d'aprenentatge

Identificació correcta de les propietats morfofonològiques dels mots.
Capacitació per a l'anàlisi d'unitats lèxiques i unitats més grans (sintagmes).

Competència

CE7. Relacionar els coneixements sobre les propietats internes i externes de la llengua amb les diferents condicions d'ús.

Resultats d'aprenentatge

Distinció entre els processos fonològics que s'apliquen en determinats registres i els que tenen aplicació sistemàtica.
Identificació dels factors pragmàtics que condicionen l'ús de diverses estructures fonològiques.

Competència

CE8. Aplicar adequadament els principis prescriptius de la llengua estàndard i dels registres cultes.

Resultats d'aprenentatge

Determinació dels tipus de registre sobre bases fonològiques i morfològiques.
Identificació de les causes de la variació derivades del registre.

Competència

CT1. Dominar l'expressió oral i escrita

Competència

CT2. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica

6.- Continguts de l'assignatura

1. Bases per a la fonologia
  - Fonètica articulatòria
  - Transcripció fonètica.
2. Conceptes fonològics essencials
  - Forma subjacent vs. forma fonètica
  - Alternances fonètiques i processos fonològics
  - El concepte d'al·lomorfia
  - Processos lèxics i processos postlèxics
  - Els trets distintius
3. Processos fonològics que afecten les vocals
  - L'accent de mot; el procés lèxic de desaccentuació

- La reducció vocàlica en català central i en altres varietats dialectals
  - Les vocals reduïdes sense alternança: tractaments possibles
  - Casos excepcionals respecte a la reducció vocàlica
  - L'obertura de vocals mitjanes per reaccentuació
4. Estructura sil·làbica i epèntesi
- L'estructura interna de la síl·laba i la sil·labificació en català; l'escala de sonicitat
  - L'epèntesi inicial i l'epèntesi final
5. Processos lèxics que afecten les consonants
- Les elisions de *n* i *r*: similituds i diferències
  - La simplificació de grups consonàntics finals
  - Ensordiment final d'obstruents
  - L'africació de /ʒ/ final; relació amb l'ensordiment final
6. Processos postlèxics que afecten les consonants
- La sonorització de fricatives i africades
  - L'assimilació de sonoritat
  - L'espitantització
7. Processos consonàntics amb aplicació lèxica i postlèxica
- L'assimilació de punt d'articulació de nasals
  - Les ròtiques: distribució complementària i contrast

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Les activitats dirigides assumeixen la metodologia de l'aprenentatge basat en problemes i consistiran en (i) presentacions de la matèria amb discussió dels problemes que es plantegin; (ii) pràctiques d'aula que, a partir de l'estudi de casos concrets, pretenen reforçar els coneixements teòrics i desenvolupar la capacitat d'anàlisi. Amb aquesta metodologia, la necessitat d'un estudi autònom es redueix considerablement.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides		40	
	exposició de temes	20	adquisició de CE6 a CE8
	pràctiques d'aula	20	adquisició de CE6 a CE8
Supervisades		6	
	exercicis de reforç per grups	6	adquisició de CE6 a CE8
Autònomes		21	
	Lectura de textos	7	adquisició de CE6 a CE8
	Redacció de lliuraments	6	adquisició de CE6 a CE8 i de CT1-CT2
	Estudi	8	adquisició de CE6 a CE8

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

L'avaluació es farà en 4 mòduls:

- (a) Mòdul de presencialitat i participació activa en els temes que es plantegin a l'aula: 10%
- (b) Mòdul de lliurament d'exercicis fets a casa (2): 10%
- (c) Mòdul de proves escrites parcials (3): 30%
- (d) Mòdul de prova escrita final: 50%

L'assignatura quedarà superada si, sumant els resultats de tots els mòduls, s'arriba

a un 5. S'obtindrà un "no presentat" quan no s'hagi fet el mòdul (d) i dues de les tres proves de (c). La revisió de les proves es farà a l'aula i en sessions de tutories. Els errors de normativa penalitzaran en la forma que s'estableixi per a cada un dels mòduls (b)-(d).

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
	8	
Mòdul (b)	3	CE6-CE8 i CT1-CT2
Mòdul (c)	3,5	CE6-CE8 i CT1-CT2
Mòdul (d)	1,5	CE6-CE8 i CT1-CT2

9- Bibliografia i enllaços web

Els sons del català: <http://www.ub.edu/sonscatala/>

Bonet, Eulàlia i Maria Rosa Lloret, 1998. *Fonologia catalana*. Barcelona: Ariel.

Bonet, Eulàlia, Maria Rosa Lloret i Joan Mascaró, 1997. *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Servei de Publicacions, Universitat Autònoma de Barcelona.

Prieto, Pilar, 2004. *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: Editorial UOC.

Recasens, Daniel, 1993. *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Solà, Joan, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya, 2002. *Gramàtica del català contemporani*, volum 1: fonologia i morfologia. Barcelona: Empúries. [Al llarg del curs s'especificarà la part corresponent a cada tema.]

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE